

IOGT rapport nr 1 // 2018

PARKEN FOR ALLE

- om alkoholbruk på offentlig plass

ALKOHOLLOVEN

§ 8-9. Serverings- og drikkeforbud
Det er forbudt å drikke eller servere alkohol med mindre det foreligger bevilling til dette, og selv om dette skjer uten vederlag:

1. i lokaler med tilleggelses hvor det drives serveringsvirksomhet,
2. i lokaler som vanligvis er alment tilgjengelig for offentligheten,
3. i forsamlingslokaler eller andre felleslokaler,
4. på annet sted der offentlige møter, fester, utstillinger eller andre tilstelninger finner sted,
5. på gate, torg, vei, i park eller på annen offentlig plass,
6. på skip, fly, tog, buss eller annet innenriks transportmiddel for almenheten.

FOLK VIL HA ALKOHOLFRI PARK

Det offentlige rom, som parker, strender, plasser, veier og løyper, er viktige fellesarenaer for både nytte og rekreasjon. Områdene skal være trygge og tilgjengelige for alle.

Dette ligger til grunn for alkoholovens bestemmelse om forbud mot at det drikkes på offentlig plass. Det finnes mange eksempler på at alkoholbruk og fyll skaper utrygghet i fellesområdene våre og at grupper av befolkningen derfor velger å holde seg unna visse områder

IOGT i Norge vil med denne rapporten peke på at det er viktig å opprettholde alkoholovens regulering av alkoholbruk på offentlig plass. Vi dokumenterer de positive sidene ved lovgivningen og viser at det er stor oppslutning i befolkningen for å opprettholde dagens lovverk.

Femmila i Holmenkollen i mars 2018 utviklet seg til å bli en fyllefest både på arenaen, ute i løypene og rundt T-banenettet. Dette er et trist eksempel på at alkoholbruk i og rundt et familiearrangement skapte en uegnet og utrygg arena for barn og ungdom.

Folkehelseinstituttet anslår i en rapport fra 2011 at ca 90 000 barn under 18 år har en forelder som har misbrukt alkohol i løpet av det siste året. Vi har et felles ansvar for å legge til rette for at alle de som opplever utrygghet hjemme skal skjermes fra voksnes alkoholbruk i det offentlige rom. Der skal de kunne leke og ferdes trygt.

En Opinion-undersøkelse gjennomført for IOGT i Norge i april 2018 viser at det er et solid flertall for å opprettholde dagens forbud mot drikking på

offentlig plass. 62 % av de spurte er ganske enig eller helt enig i forbudet, og kun 24 % er uenig. 1 av 2 ønsker også at den forbudet håndheves bedre.

Loven har en viktig forebyggende effekt. 63 % av unge voksne (under 40 år) oppgir at forbudet har ført til at de har begrenset sin alkoholbruk på offentlig plass.

Det er et politisk flertall for å beholde forbudet. Til tross for at loven har oppslutning i befolkningen utfordrer likevel Høyre og Fremskrittspartiet dagens lovverk i sine partiprogrammer. Høyre vil tillate pils i park, og Fremskrittspartiet vil liberalisere alkoholpolitikken. I 2017 fremmet de forslag i Stortinget om å åpne for pils i park. Forslaget ble nedstemt.

I den norske alkoholkulturen er det høy aksept for beruselse og utagerende atferd knyttet til alkoholbruk. Fra undersøkelser vet vi også at vi har en høy terskel for hva vi opplever som problematisk alkoholinntak. «Et par pils i parken» kan derfor lett gli over i en atferd som mange kan oppleve som ubehagelig. Det utfordrer forestillingen av piknikidyllen om rolig hygge rundt en flaske vin, selv om dette også stemmer for mange av oss.

Et lovverk som gir tydelige signaler om at drikking ikke skal skje på offentlig plass, gir myndighetene en mulighet til å gripe inn ved behov og forebygge uro.

HOLD PARKEN ALKOHOLFRI

IOGT i Norge mener at parker, strender og annen offentlig plass skal være arenaer der alle kan være trygge og trives, inkludert barn og ungdom.

Alkoholovens bestemmelser om forbud av alkoholbruk på offentlig plass er et viktig virkemiddel for å holde disse fellesarenaene trygge og rusfrie. Opinion gjennomførte i april 2018 en spørreundersøkelse på vegne av IOGT i Norge om alkoholbruk på offentlig plass. Undersøkelsen viser at dagens politikk virker forebyggende og har stor oppslutning i hele befolkningen. Nå ønsker regjeringspartiene å oppheve forbudet.

IOGT MENER

- Alkoholovens bestemmelser om forbud mot bruk av alkohol på offentlig plass må opprettholdes.
- For å bidra til bedre forebygging mot alkoholbruk og fyll på offentlig plass, må loven håndheves bedre.

62 % støtter dagens forbud mot alkoholbruk på offentlig plass.

63 % av unge voksne begrenser sin egen alkoholbruk på offentlig plass fordi det ikke er lov.

60 % er bekymret for at det vil bli mer alkoholbruk på offentlig plass dersom forbudet oppheves.

Det var forbudt å drikke alkohol under femmila

"Hovedregelen etter § 8-9 er at det er forbudt å drikke alkoholdig drikk på de steder som er nevnt i bestemmelsens første ledd nummer 1 til 6. I henhold til nr. 4 er det forbudt å drikke alkoholdig drikk på "annet sted der offentlige møter, fester, utstillinger eller andre tilstelninger finner sted". Dette innebærer at så lenge det arrangeres tilstelninger som er åpent for allmennheten, vil det foreligge et drikkeforbud, uavhengig av stedets karakter og hvor tilstelningen finner sted. I henhold til nr. 5 er det forbudt å drikke alkoholdig drikk på "gate, torg, vei, i park eller på annen offentlig plass". Dette innebærer at drikkeforbudet gjelder alle offentlige steder utendørs. Det er vår oppfatning at arrangementet i Holmenkollen enten omfattes av nummer 4 eller 5. Områdene i tilknytning til løypenettet hvor det kreves billett for å få adgang vil være omfattet av drikkeforbudet som oppstilles i første ledd nummer 4. Områdene hvor det ikke kreves inngangsbillett vil være omfattet av drikkeforbudet som oppstilles i første ledd nummer 5."

Erlend Kim Fossen,
Jurist i Næringssetaten Oslo kommune

- Jeg ville ikke tatt med meg Marius opp dit, slik det er nå. Det er ikke så barnevennlig.
Marit Bjørgen

FEMMIL-FYLLA

Et eksempel på mangelfull håndheving

Femmila i Holmenkollen har tradisjon som en folkefest og aktivitetsdag for barn og voksne. I 2018 ble det rapportert om høy alkoholbruk blant publikum både på skiarenaen og ute i løypene. Dette ble pekt på som en viktig forklaring til slåssing og aggressiv stemning rundt arrangementet. Skistjernen Marit Bjørgen uttalte til Dagbladet 12.mars at "Jeg ville ikke tatt med meg Marius opp dit, slik det er nå. Det er ikke så barnevennlig. Det har gått litt for langt." Småbarnsfar Christian Kjeldali skrev i et leserinnlegg i Aftenposten 13/3 at "...når jeg og min datter på to år havner midt i et inferno av fyll, slåssing og aggressiv stemning forsvinner min idrettsglede".

Fyllekaoset kunne vært forebygget. Alkohollovens bestemmelser om drikking på offentlig plass

gjelder også her. Ifølge Næringssetaten i Oslo kommune er det forbudt å drikke alkohol i løypenettet, både på arenaområdet og utenfor området for inngangsbillett. God informasjon om dette forbudet i forkant av arrangementet både fra arrangør, politi og kommunen ville skapt andre forventninger og bedre rammer rundt skifesten.

Enda mer effektivt hadde det vært om politiet hadde prioritert å bruke ressurser på å håndheve forbudet. Skifestivalen kunne sendt et tydelig signal om at dette er en rusfri familiefest ved å la være å søke om alkoholserving i tilknytning til arrangementet. Og Oslo kommune kunne tatt ansvar ved å ha en klar linje på at det ikke gis skjenkebevilling til familiearrangementer.

STØTTER FORBUDET

Opinion gjennomførte i april 2018 en spørreundersøkelse på vegne av IOGT i Norge om alkoholbruk på offentlig plass.

Undersøkelsen viser en bred støtte til dagens regulering og en bekymring for konsekvensene av en liberalisering av dagens regulering.

Hele 62 % av de spurte sier at de er ganske enig eller helt enig i dagens lovgivning, og kun 24 % er ganske uenig eller helt uenig i dagens forbud mot alkoholbruk på offentlig plass.

Undersøkelsen viser også at det er en viktig

kjønnsdimensjon i dette svaret, der 70 % av kvinner svarer at de er ganske enig eller helt enig i dagens regulering, mens tallet for menn er 52 %.

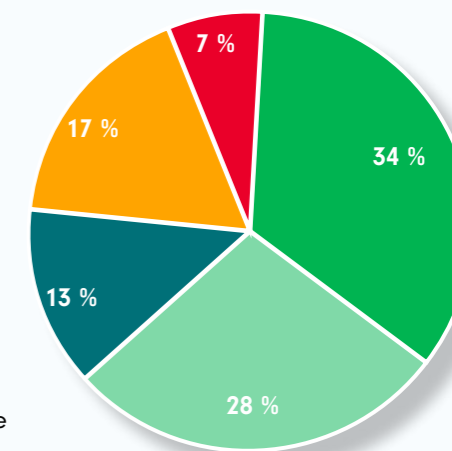
Den breie støtten er gjennomgående for alle aldersgrupper, høyest med 71 % i gruppen 50-99 år og lavest, men fremdeles med et flertall, på 52 % i aldersgruppene under 30 år og 30-39 år.

62 % STØTTER DAGENS LOVERK

I følge alkoholloven er det forbudt å drikke alkohol på gate, torg, vei, i park eller på annen offentlig plass som ute i skiløypene og på stranda, med mindre det er gitt skjenkebevilling.

Hvor enig eller uenig er du i dette forbudet?

Helt enig Ganske enig Verken eller/ Vet ikke
Ganske uenig Helt uenig

BEDRE HÅNDHEVING

53 % mener at forbudet må håndheves bedre. Kun 25 % er uenig.

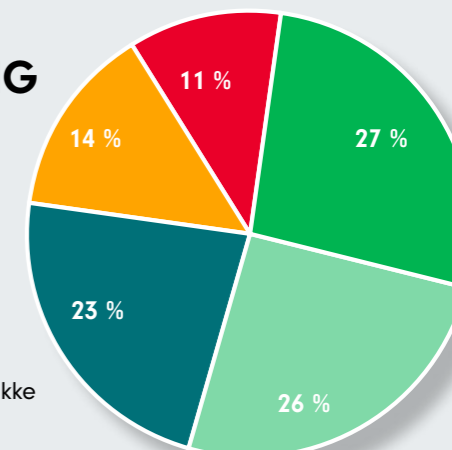
Undersøkelsen viser at det er et utbredt ønske om en bedre håndheving av dagens loverk, og kun 1 av 4 er uenig i dette.

Også i dette spørsmålet er det en kjønnsdimensjon med 60 % av kvinner som sa seg ganske enig eller helt enig, mens 46 % av menn svarte det samme.

1 AV 2 ØNSKER BEDRE HÅNDHEVING

PÅSTAND: Forbudet mot alkoholbruk på gate, torg, park, strand, ute ved skiløyper eller på annen offentlig plass bør håndheves bedre.

Helt enig Ganske enig Verken eller/ Vet ikke
Ganske uenig Helt uenig

LOVEN FOREBYGGER

Et viktig funn fra undersøkelsen er at folk begrenser alkoholbruken i parken på grunn av forbudet.

I undersøkelsen svarte 57 % at de hadde valgt å begrense sin egen alkoholbruk på offentlig plass fordi det ikke er lov, kun 27 % svarte nei.

Effekten av forbudet er størst blant de yngste. I gruppen unge voksne (under 40 år) er det hele 63 % som oppgir at forbudet har ført til at de har begrenset alkoholbruken.

Lar være å drikke

På spørsmålet om man har latt være å drikke alkohol i parker, på strender ol. fordi det ikke er lov svarte 44 % av de spurte ja og 17 % svarte nei. 30 % oppga at forbudet ikke hadde hatt noen effekt på deres drikking på offentlig sted fordi det ikke hadde vært noe tema.

Disse tallene viser tydelig at forbudet fører til redusert alkoholbruk på offentlig plass. Lovgivningen former holdninger og har en viktig forebyggende effekt.

Bekymret for mer alkoholbruk uten forbud

Undersøkelsen spurte også hva folk tror vil skje dersom et forbud oppheves, og det er en tydelig bekymring i befolkningen for økt alkoholbruk på offentlig plass dersom en liberalisering skulle skje.

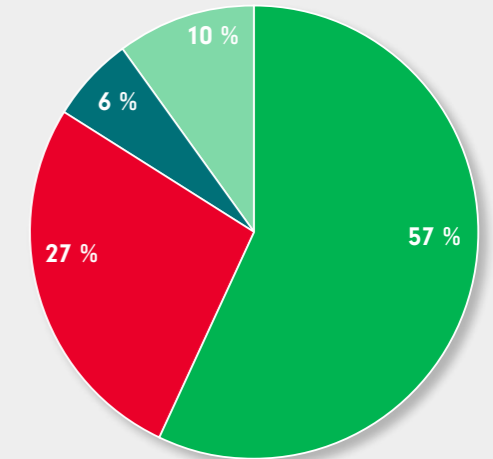
60 % av de spurte oppga at de er enten ganske enig eller helt enig i påstanden om at de er bekymret for at det vil bli mer alkoholbruk på offentlig plass dersom forbudet oppheves.

Kun 26 % sa at de er ganske uenig eller helt uenig i samme påstand.

Kvinner viser en større bekymring enn menn. 64 % av kvinnene og 55 % av mennene svarer at de er ganske enig eller helt enig i påstanden.

57 % HAR BEGRENSET ALKOHOLBRUKEN I PARKEN

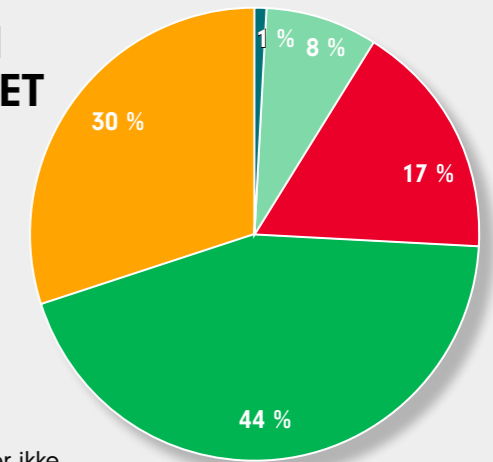
SPØRSMÅL: Har du valgt å begrense din egen alkoholbruk på gate, torg, park, strand, ute ved skiløyper eller på annen offentlig plass fordi det ikke er lov?

● Ja ● Jeg drikker ikke alkohol ● Vet ikke ● Nei

44 % HAR LATT VÆRE Å DRIKKE I PARKEN PÅ GRUNN AV FORBUDET

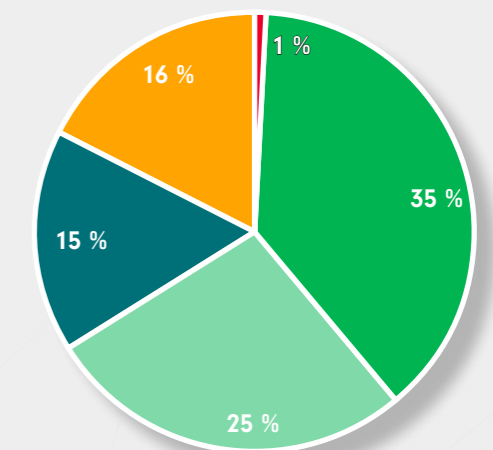
SPØRSMÅL: Har du latt være å drikke alkohol på gate, torg, park, strand, ute ved skiløyper eller på annen offentlig plass fordi det ikke er lov?

● Ja ● Jeg drikker ikke alkohol ● Vet ikke/husker ikke
● Nei ● Nei, men det har heller ikke vært noe tema

60 % ER BEKYMRET FOR MER ALKOHOLBRUK

PÅSTAND: Jeg er bekymret for at det vil bli mer alkoholbruk på gate, torg, park, strand, ute ved skiløyper eller på annen offentlig plass dersom forbudet mot alkoholbruk oppheves.

● Helt enig ● Ganske enig ● Verken eller/ Vet ikke
● Ganske uenig ● Helt uenig

REGULERING ER VANLIG I EUROPA

En rekke land har lik lovgivning som Norge, og tillater ikke alkoholbruk på offentlig plass.

Verdens helseorganisasjon i Europa (WHO Europe) samler inn data om alkoholpolitiske reguleringer fra sine medlemsland. WHO-rapporten fra 2018 viser at det bare er seks europeiske land som ikke regulerer drikking på offentlig plass. 20 land har helt eller delvis forbud og sju land har en tilnærming basert på selvregulering.

De nordiske landene

Island har et nasjonalt forbud mot alkoholbruk på offentlig plass tilsvarende det vi har i Norge. Sverige, Danmark og Finland har reguleringer på lokalpolitiske nivå i form av alkoholfrie soner. Dette innebærer at det er opp til hver enkelt kommune å vedta hvilke områder som skal om-

fattes av drikkeforbudet og på hvilke tidspunkter dette skal gjelde. Områdene som omfattes av drikkeforbudet utgjør derfor et lappeteppesom det kan være utfordrende for publikum å ha oversikten over.

Soneforbud

Også i Storbritannia er offentlig alkoholbruk begrenset til soner. Det er de lokale myndighetene som vedtar hvor det skal være drikkeforbud. En forutsetningen for å definere en sone som alkoholfri er at det kan dokumenteres at alkoholbruk har medført vold eller problemer i dette området. Det er derfor vanskelig å bruke "føre-var-prinsippet".

Utfordringer knyttet til soneforbud

Med erfaringer fra Sverige og Storbritannia (se faktabokser på side 14) vil IOGT peke på tre utfordringer med et soneforbud fremfor en helhetlig tilnærming:

- 1. Lite oversiktlig.** Uten et helhetlig regelverk vil det vil kunne være store variasjoner fra kommune til kommune for innføring av soner. Det vil også være forskjeller i hvordan kommunene gjennomfører forebygging og oppfølging av problemer knyttet til alkoholbruk på offentlig plass. Et nasjonalt forbud gjør det enkelt for publikum å forstå og forholde seg til lovgivningen. Det gir også lite rom for usikkerhet rundt hvor og når det i tilfelle skulle være lov.
- 2. Vanskeligere å jobbe ut fra føre-var-prinsippet.** Med en sonetilnærming må problemene ofte allerede ha oppstått før man adresserer problemet. Det kan være vanskelig å få gjennomslag for at en park skal være rusfri og barnevennlig dersom en

ikke kan dokumentere problemer. Det vil si at visse områder må ha erfaring med for eksempel utelivsvold, fyll og uro før man velger å definere et område som en alkoholfri sone. Om problemene allerede finnes har skaden med ekskludering og utrygge miljø allerede skjedd. Når en park eller strand først har fått et rykte og et mønster er utviklet, er det ofte vanskelig å reversere dette og bygge opp igjen et trygt miljø.

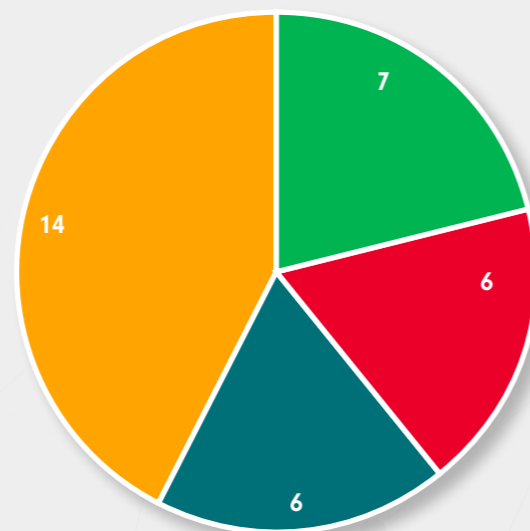
- 3. Forutsetter initiativ og engasjement.** Etablering av soner forutsetter at noen tar et initiativ og har engasjement for et område. Det kan være både ressurskrevende og utfordrende å få politisk gjennomslag. Dersom initiativet ikke blir tatt vil heller ikke sonene bli etablert.

REGULERING AV ALKOHOLBRUK PÅ OFFENTLIG Plass I EUROPA. (oppgitt i antall land)

Det er kun seks land i Europa som ikke har regulering på offentlig drikking. 20 land har enten forbud eller delvis forbud mot dette.

Syv land regulerer offentlig drikking gjennom selvregulerende tiltak og ikke regulert ved lov.

- Frivillig selvregulering
- Forbud
- Soneforbud
- Ingen regulering

SVERIGE

I Sverige er reguleringen av alkoholbruk på offentlige plass lagt til kommunalt nivå. Kommuner kan innføre forbud for definerte områder eller soner som er regulert enten med et absolutt eller tidsspesifikk forbud. Dette har ført til et lappeteppet av ulik regulering av absolutt eller tidsregulerte soner heller enn en helhetlig tilnærming til drikking på offentlig plass.

Stockholm er et eksempel på dette lappeteppet. Byen har innført et forbud mot alkoholbruk i bydelssentrum, skolegårder og i lekeparker. I tillegg er det forbud i visse parker, lekeparker og bade-plasser. I Stockholm alene finnes det 84 alkoholfrie soner, der bare noen få parker ikke er inkludert.

Byerley og Bylund beskriver i artikkelen "Vad er ett bra parkliv?" hvordan en sonetilkærming kan gi utfordringer, og bruker parken Tanto i Stockholm som eksempel. Tanto er en av få parker som ikke er inkludert i de alkoholfrie sonene i Stockholm og

det har ført til bråk og uro i området og bekymring fra både bydelen og politiet. Artikkelen peker på at det har vært en liberalisering av alkoholbruk i offentlig rom i Sverige, og at det ikke finnes god dokumentasjon på kostnadene for den offentlige forvaltningen av denne tilnærmingen. I tillegg beskriver artikkelen hvordan både bydelsadministrasjonen, sosialtjenesten og politiet i Södermalm, bydelen der Tanto ligger, har uttrykt behov og ønske om mer kunnskap om alkoholbruken i offentlig plass i bydelen.

Svenske kommuner har ikke anledning til å innføre et generelt alkoholforbud på offentlig plass. Da Gøteborg ønsket å gjøre dette på 1990-tallet, ble det utfordret i retten. Regjeringsretten avviste dette i 1997 med henvisning til at et forbud i et så stort område i praksis blir umulig for politiet å overvåke.

STORBRIANNIA

I Storbritannia er offentlig alkoholbruk begrenset til soner. Det er de lokale myndighetene som vedtar hvor det skal være drikkeforbud. En forutsetningen for å definere en sone som alkoholfri er at det kan dokumenteres at alkoholbruk har medført vold eller problemer i dette området.

Bruken av soner er definert i det som kalles Designated Public Places Order (DPPO), som er en del av lovgivningen Criminal Justice and Police Act fra 2001.

DPPO gir politiet mulighet til å definere soner der

de ønsker alkoholfrie soner, og har der rett til å ta fra folk alkoholdig drikke innenfor disse definerte sonene.

Coventry var en av de første til å innføre denne type alkoholfrie soner som en respons på kriminalitet og problem som var relatert til et drikkemønster med overstadig berusede folk.

Det finnes også eksempel der private aktører selv bestemmer at deres områder er alkoholfrie, slik som Transport for London (undergrunn, buss og andre offentlig transportmidler i London).

ØNSKER ALKOHOLFRIE ARRANGEMENT DER BARN OG UNGE ER PUBLIKUM

Undersøkelsen viser at et stort flertall av de spurte mener at kultur- og idrettsarrangement der også barn og unge er publikum bør være alkoholfrie.

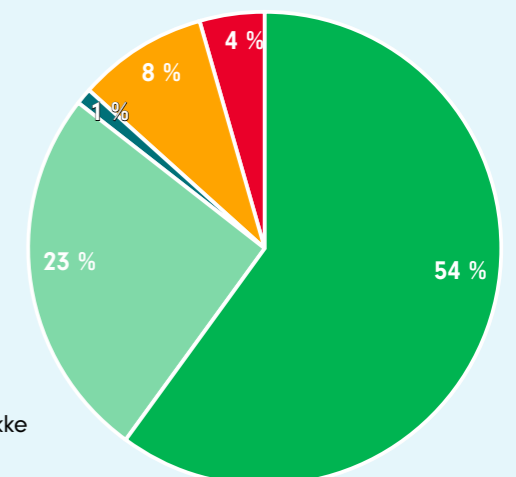
Til sammen var det 77 % som oppgav at de er ganske enig eller helt enig i denne påstanden, og kun 12 % oppgav at de er ganske uenig eller helt uenig i dette.

Denne tendensen er lik for menn og kvinner, men likevel større oppslutning blant kvinner på 85 % og 69 % for menn.

77 % VIL HA ALKOHOLFRIE ARRANGEMENT

Spørsmål: Hvor enig eller uenig er du i at kultur- og idrettsarrangementer der også barn og unge er publikum bør være alkoholfrie?

- Helt enig
- Ganske enig
- Verken eller/ Vet ikke
- Ganske uenig
- Helt uenig

IDYLL ELLER FYLL?

Debatten om alkoholbruk på offentlig plass kan bære preg av en idyllisk fremstilling av voksne i vennegrupper som i ro og fordragelighet deler en flaske vin eller et par pils. Heldigvis er det slik de fleste oppfører seg når de drikker ulovlig på offentlig sted

Aksept for høyt forbruk

Samtidig har vi mye kunnskap om at den norske drikkekulturen alt for ofte bidrar til at idyll kan slå over i fyll. Vi har gjort det normalt og selvfølgelig å bruke alkohol i stadig flere sammenhenger. Dessuten har vi høy toleranse og aksept for høyt alkoholinntak og for utagerende atferd når vi drikker alkohol.

Drickemønster endrer seg i ulike situasjoner. Den samme 30-åringen som går på fylla med vennegjengen og roper i gatene natt til lørdag, kan holde seg til ett glass vin og en rolig samtale under søndagsmiddagen på en god restaurant. Samtidig viser forskning at vi har de siste tiårene har høynet terskelen for hva vi oppfatter som misbruk av alkohol. Sammenliknet med resten av Europa har de nordiske landene mer liberale normer for hva som er akseptabelt når det gjelder hvor ofte vi drikker, hvor mye vi drikker og i hvilke sammenhenger vi kan drikke. Det skal rett og slett mer til før vi reagerer på at vi selv eller de andre har gått over grensen når det gjelder alkoholbruk.

Utagerende atferd

Uansett hvor godt det smaker, er alkohol et rusmiddel som påvirker oss med nedsatt oppmerksomhet, konsentrasjonsevne og kritisk sans.

Den gir også økt impulsivitet og risikovillighet.

Jo mer vi drikker, jo dårligere blir vi til å vurdere hvordan andre oppfatter oss og om det er på tide å skru igjen korken.

Den norske drikkekulturen gir også større handlingsrom for dårlig oppførsel. Alkoholinntak gir et slags grønt kort for høyrestethet, større frimodighet i hva vi kan si til hverandre og hva vi kan tillate oss å gjøre. Det kan oppleves frigjørende og gøy, men også svært plagsomt for omgivelsene. Det vi selv opplever som en artig piknik med alkohol, masse latter og "kule kommentarer" kan oppleves som ubehagelig for andre som oppholder på samme sted eller bor i nærheten.

Trygghet og trivsel viktigst

Uansett hvor hyggelig det kan være å dele en flaske vin i parken, har vi et felles ansvar for at offentlige områder skal være trygge og forutsigbare. Et forbud mot pils i park er et tydelig signal om at disse arenaene skal være rustrie og gi et pusterom for barn og unge fra en kultur der alkohol er tilstedeværende på stadig flere arenaer.

MANGE UNGE OPPLEVER UTRYGGHET

Det er blant de yngste i undersøkelsen at flest har opplevd ubehagelige situasjoner knyttet til alkoholbruk på offentlig plass. 25 prosent i aldersgruppen 18-29 svarer ja på dette. Blant 30-39 åringene er tallet 24 prosent. Tallet er noe lavere for hele utvalget der 19 prosent har opplevd ubehag.

Dette er ikke overraskende funn. I Norge har vi en drikkekultur som er preget av helgefyll, og vi har mye kunnskap om hvordan dette drickemønsteret går utover andres trygghet og trivsel. Åtte av ti voldstilfeller er knyttet til alkoholbruk. En undersøkelse gjennomført av Helsedirektoratet (2014)

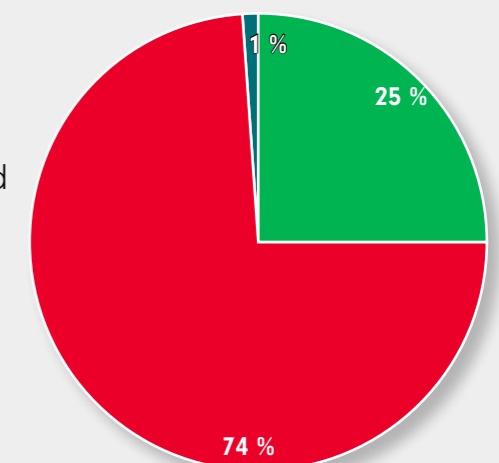
viser at 36 prosent av befolkningen føler at det er utrygt å oppholde seg i sentrum på kveldstid i helgene i sin hjemkommune. Hvert år plages halvannen million nordmenn av andres drikking – fra støy og hærverk til trusler og vold.

En undersøkelse utført av Kantar TNS for IOGT i Norge høsten 2018 viste at over 1 av 4 unge voksne i de norske storbyene (18-44 år) var helt eller delvis enig i at høyt beruselsesnivå er et så stort problem at byen blir mindre trygg (45 %) og trivelig (46 %) i helgene.

1 AV 4 UNGE HAR OPPLEVD UBEHAGELIGE SITUASJONER

Spørsmål: Har du de to siste årene opplevd ubehagelige situasjoner knyttet til alkoholbruk på gate, torg, park, strand, ute ved skiløyper eller på annen offentlig plass?

● Ja ● Nei ● Vet ikke

"Senterpartiet synes det er veldig viktig å opprettholde alkoholfrie soner og vi ser ingen grunn til å endre på dagens regelverk som sier at det ikke er lov å drikke på offentlig sted.

Dette handler om å ha en solidarisk ruspolitikk og hensynet til andre. Det handler om tilgjengeligheten. Det at det er synlig, at det kan virke truende og unaturlig og da særlig for barn og unge. Da er prinsippet om at det ikke skal drikkes på offentlig sted viktig å holde på."

Kjersti Toppe, stortingsrepresentant for Senterpartiet, helsepolitisk talsperson

"For Arbeiderpartiet er det viktig å holde på de rusfrie arenaene. Vi vet mye om at tilgjengelighet og pris er avgjørende for mye alkohol vi konsumerer. Det å kalle det «pils i park» høres ofte ganske enkelt ut. Men det handler ofte ikke om den ene pilsen. For mange kan det balle på seg, og vi vet også at det er med på å forebygge at man har forbud mot alkohol på offentlig plass.

Vi mener at det er viktig å lytte til forskninga og å lytte til folk. IOGT har nettopp gjort en veldig god undersøkelse og den synes vi det er viktig å bygge videre på."

Elise Bjørnebekk-Waagen, stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet, folkehelsepolitisk talsperson

"Dagens forbud mot alkoholbruk på offentlig plass er viktig fordi det gir oss en mulighet til å gripe inn ved behov, i tillegg til at vi bruker lowerket for å oppnå en holdning blant publikum om at man ikke skal nyte alkohol på offentlig plass"

Torkjel Rendal, Seksjonsleder, Vakt og Beredskap ved Sentrum politistasjon i Trondheim

GJENNOMFØRING OG HÅNDHEVING AV REGULERINGEN

Dagens regulering virker forebyggende.

Det er viktig at politiet jobber forebyggende og kan forhindre at situasjoner oppstår som følge av drikking på offentlig sted, heller enn å reagere i etterkant.

IOGT spurte alle politidistriktene i Norge om hvordan de håndhever dagens regulering. Den generelle tilbakemeldingen fra politiet er at politiet reagerer og håndhever forbudet, og at det kommer i stor grad an på situasjonen for hvilken reaksjonsform som blir gjennomført.

Det kan være fra muntlig informasjon, bortvisning, innbringelse, anmeldelse og/eller destruering av alkoholvarene. Det er opp til hver enkelt patrulje å avgjøre hvilke reaksjoner som er egnet til gitt situasjon med tanke på støy og uro, beruselsesgrad og

eventuell sjanse for andre folk i nærheten. Ingen av distriktene uttalte at dette har lav prioritet, men når det er høyt trykk flere steder samtidig, vil det være betydelig vanskeligere å gjennomføre håndhevingen av alkoholbruk på offentlig plass.

Et viktig poeng som ble fremhevet av flere av politidistriktene er viktigheten av å ha lowerket fordi det gir dem muligheten til å gripe inn ved behov. Dersom lowerket ikke er tydelig på offentlig drikking kan det vanskeliggjøre jobben for politiet, da mulighetene for å gripe inn ikke lenger er til stede.

Vi mener det er grunn til å minne om også den forebyggende effekten av at politiet griper inn også før det har blitt uro og problem.

REFERANSER

Aftenposten (2018) "Forkastelig og uakseptabelt på Holmenkollen Skifest": Leserinnlegg fra småbarnsfar Christian Kjeldal med kritikk av femmila i Holmenkollen, publisert 12. mars og oppdatert 13. mars: <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/qn7Bde/Forkastelig-og-uakseptabelt-pa-Holmenkollen-Skifest-De-bor-vurdere-18-arsgrense-nes-te-ar-Christian-Kjeldal>

Babor, Thomas et al (2010) Alcohol No Ordinary Commodity. Oxford University Press, 2nd Edition
BBC (2008) "Should time be called on public drinking?": Nyhetsartikkel om alkoholfrie soner i Coventry, Storbritannia: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/magazine/7427304.stm

Byerley, Andrew og Jonas Bylund (2012) "Vad er ett bra parkliv? Om det offentliga rummets öde, alkohol och Tanto i Stockholm" i Geografiska Notiser, Årgang 70, Nummer 1

Fremskrittspartiet (2017) Prinsipp- og handlingsprogram 2017-2021: <https://www.frp.no/hva-vi-mener/prinsipp-og-handlingsprogram>

GOV.UK: "Designated Public Place Orders in the UK as of October 2014 within which police officers have special powers to confiscate alcohol" - informasjon henta mars 2018: <https://www.gov.uk/government/publications/designated-public-place-orders>

Helse- og Omsorgsdepartementet: Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven) - informasjon henta april 2018: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27/KAPITTEL_9#%C2%A78-6

Høyre (2017) Vi tror på Norge - Høyres partiprogram for 2017-2020. https://hoyre.no/-/media/dokumenter/programmer/program_2017-2021.pdf?la=nb-no

IOGT i Norge (2018) Nasjonal spørreundersøkelse "IOGT undersøkelse vedr. alkoholloven" utført av Opinion april 2018

Jayne, Mark et al (2007) Fluid Boundaries - British Binge Drinking and European Civility: Alcohol and the Production and Consumption of Public Space i Space and Polity Vol 12 No 1, April 2008

Lagen.nu: RÅ 1997 ref. 41. Regjeringsretten i Sverige om generelt forbud mot alkoholbruk på offentlig plass - informasjon henta april 2018: <https://lagen.nu/dom/ra/1997:41>

Oslo Kommune (2018) E-postsamtale med næringsetaten om gråsoner for offentlig plass mellom arrangement/arrangør og områdene rundt, med femmila i Holmenkollen som eksempel.

Politiet (2018) Epost sendt til alle politidistrikt. Epost- og telefonsamtaler med flere av distriktene, gjennomført april og mai 2018.

Stockholm Stad: "Alkoholförbud i Stockholms stad" - informasjon henta april 2018: <http://www.stockholm.se/alkoholforbud>

WHO (2018) Global Health Observatory Data Repository (European Region) - Restriction on alcohol use, data by country: <http://apps.who.int/gho/data/node.main-euro.A1190?lang=en&shonly=GISAH>

Sturla Nordlund & Ståle Østhus (2013) What is alcohol abuse? Attitudes to drinking in seven European countries, *Addiction Research & Theory*, 21:5, 402-409, DOI: 10.3109/16066359.2012.732630

PARKEN ER MITT FRISTED

TITTEL: Fyll Parken

ÅR: 2018

IOGT i Norge

Torggata 1

0181 Oslo

Epost: iogt@iogt.no

Tlf: 23 21 45 80

iogt.no

IOGT i Norge er en frivillig rusforebyggende organisasjon i vekst. Vi driver ruspolitisk påvirkningsarbeid, forebyggende tiltak og et utstrakt sosialt arbeid for rusavhengige og for barn og unge. Vi jobber for at det skal være lett å ta rusfrie valg, og vil bidra til et trygt og inkluderende samfunn.